

5. kapitola – Od vzniku Česko-Slovenska po začiatok 21. storočia

(úvodný text Milena Sokolová)

5.1 – Od vzniku Česko-Slovenska po koniec druhej svetovej vojny (1918-1945)

5.1.1 Vznik Česko-Slovenska r. 1918 **5.1.2** Územná organizácia evanjelickej cirkvi na Slovensku od r. 1919 **5.1.3** Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 1921 **5.1.4** Evanjelici na Slovensku r. 1921 **5.1.5** Evanjelické cirkevné zbory na Slovensku v 20. rokoch 20. storočia **5.1.6** Bohoslužobný jazyk evanjelikov na Slovensku v 20. rokoch 20. storočia **5.1.7** Spevníky používané evanjelikmi na Slovensku v 20. rokoch 20. storočia **5.1.8** Požiadavka na zriadenie maďarských seniorátov na Slovensku z r. 1926 **5.1.9** Cudzí štátni príslušníci v duchovnej službe na Slovensku r. 1927 **5.1.10** Požiadavka na zriadenie maďarských seniorátov na Slovensku z r. 1926 **5.1.11** Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 1930 **5.1.12** Evanjelici na Slovensku r. 1930 **5.1.13** Požiadavka na zriadenie nemeckého dištriktu na Slovensku z r. 1936 **5.1.14** Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku po územných zmenách v r. 1938 **5.1.15** Územná organizácia evanjelickej cirkvi na Slovensku od r. 1939 **5.1.16** Nemecká evanjelická cirkev a. v. na Slovensku v r. 1939-1945 **5.1.17** Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 1940 **5.1.18** Evanjelici na Slovensku r. 1940 **5.1.19** Evanjelické kostoly na Slovensku postavené v 1. polovici 20. storočia **5.1.20** Evanjelické ľudové školstvo na Slovensku v 20. rokoch 20. storočia **5.1.21** Evanjelické stredné a vyššie školstvo na Slovensku po r. 1919 **5.1.22** Evanjelická diakonia na Slovensku v 1. polovici 20. storočia **5.1.23** Evanjelická tlač na Slovensku v r. 1919-1939

5.2 – Od konca druhej svetovej vojny po november 1989 (1945-1989)

5.2.1 Územná organizácia evanjelickej cirkvi na Slovensku od r. 1945 **5.2.2** Reemigrácia zo zahraničia na Slovensko v r. 1947-1950 **5.2.3** Osídlenie reemigrantov na Slovensku z r. 1947-1950 **5.2.4** Dunajský, presídľenecký seniorát na Slovensku v r. 1948-1953 **5.2.5** Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 1950 **5.2.6** Evanjelici na Slovensku r. 1950 **5.2.7** Územná organizácia evanjelickej cirkvi na Slovensku od r. 1953 **5.2.8** Evanjelické cirkevné zbory na Slovensku r. 1955 **5.2.9** Územná organizácia evanjelickej cirkvi na Slovensku od r. 1965 **5.2.10** Evanjelické cirkevné zbory na Slovensku r. 1989 **5.2.11** Ženy v duchovnej službe v evanjelickej cirkvi na Slovensku v r. 1955-1989

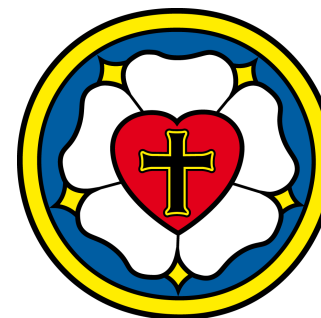
5.3 – Od novembra 1989 po začiatok 21. storočia (1989-2010)

5.3.1 Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 1991 **5.3.2** Evanjelici na Slovensku r. 1991 **5.3.3** Evanjelické cirkevné zbory na Slovensku r. 1993 **5.3.4** Sviatostné a požehnávacie obrady v evanjelickej cirkvi na Slovensku r. 2010 **5.3.5** Evanjelické cirkevné zbory na Slovensku r. 2010 **5.3.6** Bohoslužobný jazyk evanjelikov na Slovensku r. 2008 **5.3.7** Ženy v duchovnej službe v evanjelickej cirkvi na Slovensku r. 2008 **5.3.8** Pravidelnosť konania evanjelických služieb Božích na Slovensku r. 2010 **5.3.9** Evanjelické kostoly na Slovensku postavené po r. 1950 **5.3.10** Evanjelické školstvo na Slovensku po r. 1990 **5.3.11** Evanjelická diakonia na Slovensku po r. 1990 **5.3.12** Evanjelická tlač na Slovensku po r. 1990 **5.3.13** Evanjelické cirkevné zbory s webovou stránkou r. 2010 **5.3.14** Zachránené evanjelické historické knižnice na Slovensku po r. 1990 **5.3.15** Pamiatkovo chránené evanjelické kostoly na Slovensku r. 2010

6. kapitola – Demografický obraz evanjelikov na Slovensku na začiatku 21. storočia (úvodný text Juraj Majo)

6.1 Náboženská štruktúra obyvateľstva Slovenska r. 2001 **6.2** Evanjelici na Slovensku r. 2001 **6.3** Národnostná štruktúra evanjelikov na Slovensku r. 2001 **6.4** Veková štruktúra evanjelikov na Slovensku r. 2001 **6.5** Počet detí v evanjelickej rodine r. 2001 **6.6** Rodinná štruktúra evanjelikov na Slovensku r. 2001 **6.7** Vzdelanostná štruktúra evanjelikov na Slovensku r. 2001 **6.8** Evanjelici so základným školským vzdelaním na Slovensku r. 2001 **6.9** Evanjelici so stredoškolským vzdelaním na Slovensku r. 2001 **6.10** Evanjelici s vysokoškolským vzdelaním na Slovensku r. 2001

Historický atlas Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku

Tvorcovia

Mojmír Benža, Miloslava Bodnárová, Marián Damankoš, David Paul Daniel, Daniel Gurňák, Miloš Kovačka, Eva Kowalská, Ivica Kravjanská, Dagmar Kusendová, Juraj Majo, Ivica Paulovičová, Milena Sokolová, Igor Zmeták

Spolupracujúce inštitúcie

Univerzita Komenského v Bratislave (Prírodovedecká fakulta, Evanjelická bohoslovecká fakulta), Slovenská akadémia vied (Ústav etnológie, Ústav politických vied, Historický ústav), Slovenská národná knižnica (Martin), Ústredný archív Generálneho biskupského úradu ECAV na Slovensku (Bratislava), Archív Východného dištriktu ECAV na Slovensku (Prešov), Evangélikus Országos Levéltár (Budapest), Evanjelické kolegiálne gymnázium (Prešov)

Vydavateľ

Tranoscius a. s., Liptovský Mikuláš, 2011

Prečo práve historický atlas ECAV na Slovensku?

Väčšina publikácií, ktoré o histórii evanjelickej cirkvi a. v. vychádzajú, sú v textovej forme, často vo viacerých zväzkoch a bežného človeka oslovujú len málokedy. Preto prichádza publikácia, ktorá pomocou máp znázorňuje všetky významné udalosti, inštitúcie a ukazovatele o ECAV v prehľadnej forme. V mape je totiž možné znázorniť veľké množstvo údajov, ktoré sa v písaných publikáciách nachádzajú na viacerých stranách. Nosnou myšlienkou nie je nahradenie doterajších významných historických publikácií o živote cirkvi, ale informácie v nich obsiahnuté vyjadriť v zhutnenej podobe inými prostriedkami a touto formou priblížiť človeku dnešnej doby.

V čom je atlasové dielo ojedinelé?

Samotný typ diela – historický atlas nie je ojedinelým dielom na knižnom trhu. Výnimočná je forma a obsah. Cirkevná problematika vyjadrená pomocou máp nie je obvyklá. Na Slovensku vyšli zatiaľ dva cirkevné atlasy – Atlas cirkví, náboženských spoločností a religiozity Slovenska z roku 2000 a Atlas Katolíckej cirkvi, ktorý vyšiel v roku 2005. Výnimočnosť pripravovaného diela je aj v tom, že pokryje prakticky celý historický vývoj cirkvi vrátane dejinných udalostí, stavieb, škôl, územného zriadenia až po demografický profil evanjelikov a. v. v súčasnosti. Geograficky mapy zobrazujú územie Uhorska, resp. Európy do roku 1918 a po tomto roku najmä územie Česko-Slovenska, resp. Slovenska.

Komu je atlas určený?

Predpokladáme využitie atlasu ako učebnej pomôcky pre študentov evanjelických škôl všetkých stupňov. Zároveň je určený širokej odbornej aj laickej, evanjelickej aj neevanjelickej verejnosti. Môže slúžiť aj ako reprezentačná publikácia cirkvi, nakoľko vydavateľom atlasu je vydavateľstvo Transcius a atlas vychádza aj s podporou Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku.

V akom formáte vychádza atlas?

Atlas vychádza knižne vo formáte A4, plánuje sa vydanie aj vo forme disku DVD alebo internetovej prezentácie. Atlas vyjde v slovenskom jazyku, ktorá bude neskôr doplnená brožúrou s prekladmi textov a máp v maďarskom, nemeckom a anglickom jazyku (tzv. annexy).

Obsah atlasu

Atlas obsahuje 120 máp rozdelených do piatich kapitol podľa najvýznamnejších prelomov v živote evanjelickej cirkvi a šiestej kapitoly s demografickým obrazom evanjelikov na začiatku druhého tisícročia.

1. kapitola – Od vystúpenia Martina Luthera po Žilinskú synodu (1517-1610)

(úvodný text David Paul Daniel)

1.1 Osobnosti a centrá reformačných hnutí v Európe v 16. storočí **1.2** Náboženské pomery v Európe koncom 16. storočia **1.3** Ohlas reformácie M. Luthera v Uhorsku v 1. polovici 16. storočia **1.4** Šľachtické rody podporujúce reformačné hnutie M. Luthera v Uhorsku **1.5** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku vzniknuté v 16. storočí **1.6** Porady a synody evanjelikov v Uhorsku v 16. storočí **1.7** Formovanie seniorátov v evanjelickej cirkvi v Uhorsku v 2. polovici 16. storočia **1.8** Účastníci Žilinskej synody v Uhorsku r. 1610 **1.9** Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1610 **1.10** Evanjelicke školstvo v Uhorsku v 16. storočí **1.11** Tlačiarne v Uhorsku v 16. storočí

2. kapitola – Od Žilinskej synody po Salmársky mier (1610-1711)

(úvodný text Miloslava Bodnárová)

2.1 Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1614 **2.2** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku v 60. rokoch 17. storočia **2.3** Inštitucionálne zázemie protireformácie v Uhorsku **2.4** Kostoly odňaté evanjelikom v Uhorsku počas protireformácie **2.5** Perzekúcie evanjelikov v Uhorsku počas protireformácie **2.6** Artikulárne miesta a kostoly v Uhorsku po r. 1681 **2.7** Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1704 **2.8** Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1707 **2.9** Evanjelicke stredné školstvo v Uhorsku v 17. storočí **2.10** Miesta teologických štúdií evanjelikov z Uhorska v 17. storočí **2.11** Tlačiarne v Uhorsku v 1. polovici 17. storočia

3. kapitola – Od Salmárskeho mieru po Tolerančný patent (1711-1781)

(úvodný text Eva Kowalská)

3.1 Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1734 **3.2** Obce s evanjelickým farárom v Uhorsku r. 1773 **3.3** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku vzniknuté v 18. storočí **3.4** Evanjelicke kostoly v Uhorsku postavené v 18. storočí **3.5** Evanjelicke stredné školstvo v Uhorsku v 18. storočí **3.6** Miesta teologických štúdií evanjelikov z Uhorska v 18. storočí **3.7** Náboženská štruktúra obyvateľstva Uhorska r. 1782 **3.8** Evanjelici v Uhorsku r. 1782

4. kapitola – Od Tolerančného patentu po rozpad Rakúsko-Uhorska

(úvodný text Marián Damankoš)

4.1 – Od Tolerančného patentu po Protestantský patent (1781-1859)

4.1.1 Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku r. 1808 **4.1.2** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku r. 1838 **4.1.3** Bohoslužobný jazyk evanjelikov v Uhorsku r. 1838 **4.1.4** Evanjelicke stredné školstvo v Uhorsku r. 1838 **4.1.5** Náboženská štruktúra Uhorska r. 1851 **4.1.6** Evanjelici v Uhorsku r. 1851 **4.1.7** Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku v r. 1859-1867 **4.1.8** Patentálne a autonomistické cirkevné zbory v r. 1859-1867

4.2 – Od Protestantského patentu po rozpad Rakúsko-Uhorska (1859-1918)

4.2.1 Náboženská štruktúra obyvateľstva Uhorska r. 1869 **4.2.2** Evanjelici v Uhorsku r. 1869 **4.2.3** Náboženská štruktúra obyvateľstva Uhorska r. 1880 **4.2.4** Evanjelici v Uhorsku r. 1880 **4.2.5** Národnostná príslušnosť evanjelikov v Uhorsku r. 1880 **4.2.6** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku r. 1880 **4.2.7** Bohoslužobný jazyk evanjelikov r. 1880 **4.2.8** Evanjelicke cirkevné zbory v Uhorsku vzniknuté v 19. storočí **4.2.9** Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od r. 1895 **4.2.10** Náboženská štruktúra obyvateľstva Uhorska r. 1900 **4.2.11** Evanjelici v Uhorsku r. 1900 **4.2.12** Evanjelicke stredné a vyššie školstvo v Uhorsku v druhej polovici 19. storočia **4.2.13** Miesta teologických štúdií evanjelikov z Uhorska v 2. polovici 19. storočia **4.2.14** Evanjelicke diakonia v Uhorsku v 2. polovici 19. storočia **4.2.15** Rozpad Rakúsko-Uhorska a vznik nových štátov r. 1918